

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

עיון יעקב ב"ב דף טז.

באיוב תקוה שהיה הכל לו למשנה: אבל אברהם אפילו בדידה לא מסתכל. אף על גב דקי"ל (קידושין מא.) אסור לאדם שיקדש אשה עד שיראנה מ"מ כיון דהטעם שמא ימצא בה דבר מגונה וזה כיון שלא חפץ לראותה לכן מותר לקדש בלי ראותה וע"י במהרש"א: מלמד שכפר

קידושין מא-ב

עניין: אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה

גור אריה לך לך בראשית יב, יא

ויבשרו על ידי מעשה. יש מקשים והלא אסור לישא אשה אלא עד שיראנה (קידושין מא.). ואלו לא ידעו דרכי החכמה, דודאי ראה פניה, אלא שהפנים כיון שהוא מגולה לכל אין האדם מתפעל ביופי שלו, ולא נכנס יצר היופי בלבו, אבל על ידי מעשה שגילתה שרה שוקה"א ראה היופי שלה, פירוש שהיה יודע היופי שלה ומבחינן היופי ביצרו:

מהרש"א ח"א ב"ב דף טז.

יש לדקדק היאך לא היה מסתכל אברהם בשרה מעולם כדקאמר הכא מדכתיב לב"ה הנה נא עמה ידעתי וגו' והרי אמרו בפ"ג דקדושין לג' אסור לאדם שיקדש אשה עד שיראנה שמא יראה בה כו' ואברהם אבינו קיים מילי דרבנן ואפי' ע"ת כדאמרין ציומא לד' וי"ל דודאי ראה אותה צנועיה קודם שנשאה מדרב יהודה שמא תתגנה כו' אלא דאחר שהיתה נשואה לו לא ראה אותה ממוך לניעותה והוא חשב כי לא עמדה ציפיה בזקנתה כי היתה צעק הו"א לפי הכתובים יותר מס' שנה ולפי שע"י מעשה הסתכל בה עתה כדאיתא בתנחומא לה' וראה שעמדה ציפיה מהפלא שנעשה בה צת כ' כצת ז' ליופי כו' וע"כ אמר עתה לפני זמן זקנותך ידעתי כי יפת מראה את ולפי מה שפרשנו אהא דאמר פרק נושאין לה' גבי אברהם דכתיב לה' יהיה לך ולורעך אחריו וגו' ה"ק דלא תנסוב שפחה וגו' דלא קיים אברהם כל התורה אלא עד אחר שנימול לק"מ דכשנשא שרה לא קיים כל התורה לא היה חש להא דרב יהודה ודו"ק: ב"ה ענין וגו' כן יורד שא"ל כו' מבאן

יד דוד

וכמ"ש. ובדרוש אמרתי על מה שכתב בפענח רוא ח"א. דאיד שלח יצחק לקדש רבקה ע"י שליח. ותירץ דיצחק לא היה אפשר לצאת ח"ל כידוע, וא"כ לא היה אפשר. ולשיטת התוספות לא מתורץ. ובמדרש פ' חיי שרה [פרשה ס' פיס' י'] על פסוק ויאמרו לבן ובתואל מה' יצא הדבר, מהיכן יצא חד אמר מהר המוריה יצא וחד אמר מתהי אשה לבן אדוניך, ד"ל דהנך אמוראי נחלקו במחלוקת רש"י ותוספות, דמ"ד מהר המוריה יצא ס"ל כהתוספות דהך איסור איסור גמור הוא ואפילו לא אפשר אסור, וא"כ איך עשה כן יצחק, לזה אמר מהר המוריה יצא, וכמו שנאמר שם [בראשית כ"ב כ'] לאברהם הנה ילדה מלכה גם היא, ופירש רש"י שבשר הקב"ה שנולדה רבקה בת זוגו, וכיון שכל הטעם שמא ימצא בה דבר מגונה ויניחנה, זה לא היה שייך גבי יצחק, שהרי ידע שאשה משכלת מה' מהר המוריה נתבשר לו, ובוודאי לא ימצא בה דבר מגונה, אמנם אידך מ"ד לא ס"ל הכי, אלא ס"ל כרש"י דהיכא דלא אפשר שרי, וביצחק לא אפשר היה, כתירוץ הפענח רזא, וא"כ א"צ לומר מהר המוריה יצא, אלא אף ע"פ שבאותו פעם נגזרה ש"ד. ועוד הארכתני וכאן אקצר.

תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית פי"ב

למצרים לאיתותבא תמן ארום תקיף כפנא בארעא: יא והוה כמא דקריב למיעל לתחום מצרים ומטו לנהרא וגליאו בשריהון למעבר ואמר אברם לשרי אנתתיה הא עד כדון לא אסתכלית בכשריך וכדון ידעית ארום אנתתא שפירת חיזו אנת: יב ויהי ארום

מושב זקנים לבעלי התוס' בראשית סוף פכ"ד

(ס"ז) ויביאה יצחק האוהלה. היא קדש יצחק אשה על ידי שלוחו, והא אמרי' בקדושין (מ"א א') דאסור לאדם שיקדש אשה קודם שיראנה, ונ' לומר דלא קדשה עד שבאת אצלו.

